

CODICIS REGULARUM PARS PRIMA,
SS. PATRUM ORIENTALIUM REGULÆ AD MONACHOS.

S. ANTONII ABBATIS
REGULA AD MONACHOS.

DE S. ANTONIO ABBATE VETERUM QUÆDAM TESTIMONIA.

Martyrol. Rom. ad diem 17 Januarii.

In Thebaidæ, sancti Antonii abbas, qui multorum monachorum pater, vita et miraculis præclarissimus vixit: cujus gesta sanctus Athanasius insigni volumine prosecutus est.

S. Hieronymus, de illustr. Script., cap. 88.

Antonius monachus, cujus Vitam Athanasius Alexandrinæ urbis episcopus insigni volumine prosecutus est, misit Ægyptiæ ad diversa monasteria apostolici sensus sermonisque epistolas septem quæ in Græcam linguam translatae sunt; quarum præcipua est ad Arsenoitas. Floruit Constantino et filiis ejus regnantibus. Vixit annos 105.

S. Athanasius in Vita S. Antonii, cap. 15, interprete Evagrio.

Quadam die cum sanctus Antonius a congregatis fratribus rogaretur, ut eis institutoria largiretur præcepta, cum prophetica fiducia exaltans vocem aiebat: Ad omnem quidem mandatorum disciplinam Scripturas posse sufficere, etc.

OBSERVATIO CRITICA IN REGULAM SEQUEMTEM.

Ex adductis sanctorum Patrum testimoniis constat, sanctum Antonium non scripsisse Regulam monasticam proprie sic dictam; neque, teste Calmeto, monachi Orientales sub sancti Antonii nomine militantes Deo, vel canonici sancti Antonii in Gallia et Italia adhuc florentes, observant hanc Regulam. Primi enim sequuntur præcipue Regulam sancti Basilii, quæ in ejus asceticis comprehenditur; secundi tanquam canonici Occidentales tenent Regulam sancti Augustini. Existimamus ergo hanc Regulam sancto Antonio recentiore; et forsitan ex septem epistolis ad diversa monasteria Ægyptiaca scriptis desumpta est, quæ tamen haud sancto Antonio indigna videtur, cum stylo sententioso, conciso et nervoso scripta sit; sed eremitis potius quam cœnobitis consona. Hoc etiam nostram conjecturam magis auget, quod in hujus Regulæ primo exemplari solummodo articuli 35 inventi fuerint, in alio autem 48, ita ut tota Regula constet 48 articulis, quorum nonnullos, præsertim tredecim ultimos, ex Isaiaæ abbas Regula desumptos animadvertimus, prout suo loco dicemus. De reliquo, auctor hujus Regulæ dicitur fuisse celebris ille sanctus Antonius primus eremita, qui anno 270 in solitudinem secessit, et anno 356 piissimam animam Deo reddidit.

REGULÆ AC PRÆCEPTA

S. P. N. ANTONII AD FILIOS SUOS MONACHOS,

Petentes hoc ipsum ab eo in monasterio Nacalon,

IN PACE DOMINI.

Dicam Canones sive Regulas, prout loquetur Dominus per os meum, illis qui sese tradere volunt sub gravi hoc jugo, scilicet monachatu. Oportet ergo ut audiant hæc præcepta: qui solverit aliquid ex eis, vilis vocabitur in regno cælorum (*Matth. v. 19*).

I. Ante omnia ora sine intermissione, et gratias Deo age pro omnibus quæ tibi eveniunt.

II. Cum autem surrexeris mane singulis diebus,

inquire de ægrotis qui apud te sunt, et jejuna usque ad nonam singulis diebus, excepto sabbato et Dominico die; adveniente vero nona ne adeas cellam cujusquam fratrum. Et cum sederis ad comedendum, ora prius, tum comede. Ora et lege perpetuo.

III. Ne loquaris cum juvene, neque cum puero, et ne converseris omnino cum illo; nec ligabis illum monachum, nec assumes in filium, ante-

quam induat habitum, ne reconciliet hostem diabolum; neque cubes super eadem storea cum minore te.

IV. Serva etiam horas orationum, nec præmittas ullam earum, ne rationem pro illa reddas.

V. Ne obstringas ægrotum ad manducandum, nec retrahas ab illo cibum, ne conturbes animam illius afflictam.

VI. Si venerit ad te aliquis frater post temporis intervallum, letare de illo: gratias enim aget Deo et tibi. Sæculari nullo modo commiscearis; nec ostentes teipsum, sicut Pharisæus ille qui ad ostentationem omnia sua agebat.

VII. Nec appropriare sinas ad te mulierem, nec permittas ingredi domicilium tuum; ira enim graditur post illam. Neque revertaris invisere consanguineos tuos carnales, nec faciem tuam illis videntem præbeas, nec adeas illos.

VIII. Ne reserves tibi plus quam indiges; nec elargiaris plus quam potes, sed eroga eleemosynam infirmis monasterii.

IX. Persolve orationem tuam noctu priusquam aleas ecclesiam.

X. Ne comedas cum aliquo qui impendat pro te.

XI. Si scandalum ortum fuerit de juvene aliquo, qui hactenus habitum non induerit, ne induat illum; et ejice cum a monasterio; nec loquaris cum puero penitus, ne fiat tibi offendiculum.

XII. Si coegerit te necessitas adire civitatem, ne contendas illuc solus.

XIII. Ne seras terram tributis subjectam, nec societatem et contractum in eas cum magnatibus.

XIV. Ne commoreris in loco ubi vinum exprimitur, nec comedas carnem omnino.

XV. Ne frangas jejunium feria quarta et sexta, nisi ob gravem morbum.

XVI. Ne murmures in opere manuum tuarum: nec improperes alicui ulla de causa.

XVII. Si adieris aliquem fratrem, ne diu moreris in domicilio ejus.

XVIII. Ne loquaris in ecclesia; nec resideas in exedris monasterii.

XIX. Non jurato penitus vel veritatem vel dubium.

XX. Ne petas ecclesiam ad quam congregantur homines. Eroga eleemosynam quantum potes. Ne despicias mortuum in ecclesia.

XXI. Ne facias convivia; nec ad symposium vocatus accedas.

XXII. Addisce quotidie disciplinam a senioribus; nec ullam aggrediaris opus, nisi consulto Patre monasterii.

XXIII. Cum abis ad hauriendam aquam, interim dum iter conficis, lege quantum potes.

XXIV. Si erogaveris eleemosynam, ne ostentes illam. Si adfueris aliquo in loco, ubi erogatur eleemosyna, comede et gratias age Deo.

XXV. Contristare noctu diuque pro peccato tuo. Esto devinctus in cuculla tua, et in tunica tua noctu

atque die. Accende lampadem tuam oleo oculorum tuorum, nempe lacrymis. Si pietatis actus edideris, ne gloriaris. Ne dimittas quemquam, qui quaerit Christum. Ne propales cogitationes tuas cunctis hominibus, sed solum iis qui possunt salvare animam tuam.

XXVI. Si abieris ad messem, ne moreris, sed cito revertere ad monasterium.

XXVII. Ne induas vestimenta, quibus extollaris. Ne ostentes vocem tuam, nisi in oratione præcepta. Ora in domo tua, antequam venias ad ecclesiam.

XXVIII. Mortifica temetipsum quotidie.

XXIX. Ne improperes cuiquam causa dolorum et afflictionum quas patitur.

XXX. Ne gloriaris, neque rideas omnino. Da operam ut ligeas ob peccatum tuum, sicut liget is penes quem aliquis mortuus est. Fac quantum potes ut glorificetur Pater tuus qui est in caelis.

XXXI. Corrige filium tuum, nec parcas: damnatio enim illius a te exigetur.

XXXII. Ne comedas ad satietatem; ne dormias, nisi parum et moderate, et venient ad te angeli.

XXXIII. Cum oraveris et memor fueris Dei, fac tibi indumenta tua sint alæ, et evolabis super mare igneum.

XXXIV. Visita ægrotos et infirmos, et imple mensuras seu vasa eorum aqua.

XXXV. Ne pugnes lingua. Ita te præsta, ut benedicant te omnes. Et Dominus Jesus Christus opem nobis afferat ad operandum secundum ipsius beneplacitum: cui gloria cum Patre suo, et Spiritu suo sancto in sæculum. Amen.

Quæ sequuntur, habentur in alio exemplari.

XXXVI. Coge teipsum in opere manuum tuarum, et timor Domini inhabitabit in te.

XXXVII. Si conspexeris fratrem aliquem perperantem peccatum non ad mortem, ne contempnas et despicias, neque condemnes illum: incidetis quippe in manum inimicorum tuorum.

XXXVIII. Cave tibi, ne seducatur intellectus tuus, memorando peccata tua priora, ne renoventur in te.

XXXIX. Dilige humilitatem, quæ proteget te a peccato. Ne sis pertinax ad statuendum verbum tuum, ne occupet te malum. Ne reputes te sapientem, et gloriaberis, et incidetis manum inimicorum tuorum. Assuescat lingua tua dicere: Ignosce mihi; et consequeris humilitatem.

XL. Cum sederis in cella tua, sollicitus esto de tribus hisce rebus perpetuo: vimirum, de opere manuum tuarum, de meditatione tuorum psalmodum, et de oratione tua.

XLI. Cogita apud teipsum et dicito: Utiq; non manebo in hoc mundo nisi præsentis hac die; et non peccabis Deo.

XLII. Ne sis helluo ciborum, ne resuscitentur in A te priora peccata.

XLIII. Ne lædeat te laboris, et superveniet tibi cito requies. Sicuti parietinæ ruinarum extra civitatem sunt locus fetoris omnibus, ita anima pigri, qui cœpit monachatum, fiet mansio passionibus et fetoribus.

XLIV. Coge teipsum, ut ores perpetuo cum lacrymis, ut forte misereatur tui Deus, et exuat te veteri homine.

XLV. Persevera in hisce rebus quas dicam : scilicet, in labore, paupertate, peregrinatione, afflictionibus et quiete, et afferent tibi humilitatem ; humilitas vero dimittet omnia peccata. Humilitas autem est, ut homo reputet seipsum peccatorem, et quod nihil boni perpetret coram Deo ; et adhæreat quieti, B et non æstimet seipsum quidquam ; et non sit pertinax ad statuendum verbum suum : ut abscindat concupiscentiam suam, et demittat vultum, ponatque sibi mortem ante oculos, et servet semetipsum a mendacio, et non loquatur verba otiosa ; nec respondeat superiori ; et opprobrium sustineat, et odio habeat desidiam, et instet laboribus et mœroribus.

XLVI. Curate igitur, fratres mei, hæc servare præcepta, ne vita vestra sit sine fructu. Et sollicitus esto semper ad singula verba, quæ audis, ut dicas : Ignosce mihi : quia humilitas fugat omnia negotia inimici. Ne reputes teipsum quidquam propter opera tua.

XLVII. Sit tristis vultus tuus, nisi advenerint tibi exteri fratres ; tunc gaude cum illis, ut inhabitet in te timor Domini. Si iter feceris cum fratribus, secede ab illis parumper, ut sis in silentio, et dum incedis per viam, ne te convertas sinistrorsum et dextrorsum ; sed meditare psalmos tuos, et ora in mente tua ad Deum, quocunque in loco ingrederis ; nec perfidenter agas cum incolis illius.

XLVIII. In omnibus rebus tuis esto modestus, et ad ea quæ opponuntur tibi, extende manum tuam lente. Si vero fueris juvenis, ne extendas manus tuas primus ad cibos ; nec ingeras quidquam ciborum in os alterius. Et si cubaveris in aliquo loco, ne tegas te uno eodemque stragulo simul cum alio : et ora multum, antequam cubes. Et Dominus noster Jesus Christus opem nobis præstet ad operandum secundum ipsius beneplacitum. Amen.

Explicit Regula sancti Antonii abbatis.

ISAIAE ABBATIS REGULA AD MONACHOS.

DE ISAIA VETERUM TESTIMONIA.

Rufinus in Vitis Patrum, lib. 1, cap. 10 ; et Palladius, lib. viii, cap. 55 :

Abbas Syrus aliquando, et Isaias, et Paulus occurrerunt sibi invicem ad ripam fluminis ; erant autem viri isti justis, summæ abstinentiæ et totius religionis. Hi pergebant visitare quemdam nomine Anaph., etc.

Ibidem, lib. v, de Verbis seniorum.

Interrogavit eundem sermonem abbas Isaias : Dicit abbas Pastor : Sicut capsula plena vestibus, etc.

R. Bellarminus S. R. E. card. de Script. eccl.

Isaias abbas, qui quo tempore vixerit. invenire non potui, scripsit homilias 28 valde utiles, præsertim monachis ad perfectionem tendentibus.

OBSERVATIO CRITICA IN REGULAM SEQUEMTEM.

Hæc Regula edita est sub nomine Isaiæ abbatis, continetque sexaginta octo parva capita, quæ potius dicenda sunt tot axiomata sive præcepta moralia eremitis congrua, atque cœnobitis, qui æquo et pari jure vivere debent, accommodata. De hac Regula pari modo discurrendum est, ac de sancti Antonii Regula, ut ibidem dictum est. Nam desumpta esse videtur ex Sermonibus ad monachos ab Isaiæ abbate habitis, qui religiosis ad virtutis apicem aspirantibus valde utiles, effatis et præceptis moralibus ubique repleti sunt, et quidem iisdem quæ in hac Regula continentur. Erat autem Isaias abbas cœtanensis sancto Antonio, abbati Pastori, et abbati Ammoni, et abbati Anapho ; et quamvis ejus annus obituali ignoretur, tamen Christi fidem inter cruciatu gloriose confessus est. Plurima hujus sanctissimi abbatis axiomata moralia in Vitis Patrum reperiuntur, atque viginti octo ejusdem sermones supradicti editi sunt in tertio tomo Bibliothecæ Patrum Margarini de La Bigne, pag. 885.

PRÆCEPTA SEU CONSILIA ABBATIS ISAIAE POSITA TIRONIBUS IN MONACHATU.

Ejus orationes nos custodiant, Amen.

Frater dilectissime, si jam reliquisti mundum C age de peccatis tuis, et serva propositum quod am hunc vanum, et Deo teipsum dedisti, pœnitentiam plexus es ; et ne auscultes cogitationibus tuis, cum